

הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור פרסמה מסמך "דגלים אדומים" בתחום המטבעות דיגיטליים

ברצוננו להביא לידיעתכם כי הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור פרסמה ביום 21.6.20 מסמך "יישום גישה מבוססת סיכון בתחום הנכסים הוירטואליים (Virtual Assets)", ובו רשימה של תבחינים שיסייעו לסקטור הפרטי להכיר ולהתמודד עם סיכוני הלבנת הון ומימון טרור הקשורים לפעילות בנכסים וירטואליים (דהיינו מטבעות דיגיטליים).

מטרת המסמך היא להנחות את נותני השירותים הפיננסיים במטבעות דיגיטליים, אך הוא בעל חשיבות גם לכל אדם שמחזיק בעצמו במטבעות דיגיטליים; המסמך מלמד מאילו פעולות כדאי להימנע כדי שלא לגרום להנפת "דגלים אדומים" שיקשו על הפעילות במטבעות דיגיטליים ועל הכנסת רווחים מפעילות כזו אל המערכת הבנקאית במטבע פיזי (מובן שאין כוונתנו לפעולות שמטרתן לעקוף חובת דיווח אלא לפעולות תקינות לגמרי כשלעצמן - לדוגמה שימוש במערבל - אשר כדאי לדעת שיובילו להנפת "דגל אדום").

רקע

מסמך הדגלים האדומים הוא תולדה של יוזמה רחבת היקף שנקט ארגון ה-FATF (Financial Action Task Force) הבינלאומי. בשנת 2018, ולאחר דיונים רבים שכללו התייעצויות עם הסקטור הפרטי, החליט ארגון ה-FATF לפעול לתיקון הסטנדרטים הבינלאומיים ולעדכון ההנחיות ליישום גישה מבוססת סיכון על-ידי הסקטור הפרטי בתחום הנכסים הוירטואליים. בחודש יוני 2019 אישר ארגון ה-FATF את תיקון הסטנדרטים הבינלאומיים, לפיהם כל מדינה מחויבת בהחלת הרגולציה למאבק בהלבנת הון ומימון טרור, בנוגע לפעילות בנכסים וירטואליים ונותני שירותים בנכס וירטואלי (Virtual Asset Service Providers).

בישראל, נותני השירותים בתחום המטבעות הדיגיטליים חייבים כיום ברישיון של "ספק שירות בנכס פיננסי" לפי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016. בעתיד הקרוב צפוי להיות מאושר בכנסת צו איסור הלבנת הון אשר יקבע חובות מפורטות לפעילות נותני השירותים במישור היכרות הלקוח וחובות הדיווח.

מסמך "הדגלים האדומים"

מסמך הדגלים האדומים שפורסם כעת הוא הנחיה מפורטת של הרשות לנותני השירותים באשר ליישום גישה מבוססת סיכון במילוי חובתם למניעת שימוש בשירותיהם להלבנת הון או למימון טרור. על-פי המסמך, כאשר נותן שירותים מגלה שבפעילות לקוחותיו מתקיים "דגל אדום", עליו לברר אם יש הסבר מניח את הדעת לפעילות. אם אין הסבר מניח את הדעת, על נותן השירותים לפנות לרשויות בנוגע לסיכון זה.

הרשות מקפידה להדגיש במסמך, שהיא רואה חשיבות למשק בשימוש בנכסים וירטואליים וכי כוונתה בפרסום המסמך אינה למנוע פעילות שכזו אלא לאפשר אותה תוך ניהול הסיכונים. בהתאם (ובאופן יוצא דופן) מציינת הרשות גם "דגלים לבנים" שאותם יכול לשקלל נותן השירותים בהערכת הסיכון הטמון בפעילות לקוח כלשהו. אישור מרשויות המס על תשלום רווחים בגין פעילות בנכסים וירטואליים היא דוגמה ל"דגל לבן" שכזה.

את "הדגלים האדומים" שמפורטים במסמך ניתן לחלק לשני סוגים -

סוג אחד הוא נסיבות מעוררות חשש שאינן ייחודיות לנכסים וירטואליים אלא מוכרות גם מתחומי פעילות אחרים, לדוגמה מצב בו ה"נהנה" או היעד של הכספים אינו ברור; קשר של מקבל השירות לטריטוריה בסיכון גבוה; ומקרה בו מקבל השירות מפגין אדישות לתנאי השירות ולעמלות הנגבות ממנו.

סוג שני הוא "דגלים אדומים" ייחודיים לתחום המטבעות דיגיטליים. להלן כמה "דגלים אדומים" כאלה, שמדגימים פעולות מהן מחזיקי מטבעות דיגיטליים יכולים מראש להימנע כדי שלא להיכנס לתחום "האדום":

- רכישת נכסים וירטואליים בסכומים גבוהים בין אנשים פרטיים (כגון, פורומים, רשתות חברתיות ומפגש פנים מול פנים), שלא באמצעות נותן שירותים מפוקח;
- מעבר נכסים וירטואליים דרך מערב (מיקסר) ו / או כלים לטשטוש נתיב ההעברה;
- מקבל השירות משתמש בעיקר במטבעות אנונימיים או במטבעות בעלי ערך גבוה (כגון Z-Cash, Monero או Dash) בהיקפים משמעותיים וללא הסבר סביר;
- פעילות בהיקף משמעותי הקשורה במטבעות שהונפקו במסגרת IEO/STO/ICO.

בסיום, יש מקום לציין בהערכה רבה את הקשב שהיה לרשות בשימוע לקראת פרסום מסמך הדגלים האדומים. הטיוטה פורסמה לפני כחצי שנה, ומשרדנו ייצג את האיגוד הביטקוין הישראלי בנושא. לאחר התייעצות מקיפה עם חברי האיגוד, הוגשה רשימה ארוכה של הערות מטעם האיגוד ורובן התקבלו על-ידי הרשות וקיבלו ביטוי במסמך הסופי. כך, לדוגמה, בטיוטת המסמך נכתב כי כל שימוש של הלקוח ב-VPN יחשב "דגל אדום", והאיגוד הסב את תשומת לב הרשות לכך שהשימוש ב-VPN הוא למעשה נפוץ מאוד מטעמי אבטחת מידע ופרטיות לגיטימיים. הערה זו (כמו אחרות) - התקבלה על-ידי הרשות.

* * *

נשמח לעמוד לרשותכם בכל שאלה ו/או הבהרה

* * *

הסקירה לעיל הינה בבחינת תמצית. המידע הכלול בה נמסר למטרות אינפורמטיביות בלבד ואין במידע כדי להוות ייעוץ משפטי. לקבלת פרטים נוספים, אנא פנו לעו"ד אמיר ונג, שותף וראש תחום תחרות ורגולציה במחלקת תעשייה ורגולציה בטלפון - 03-7111711, או בדוא"ל - amir.vang@goldfarb.com.